

مقدمه آیت‌الله سیدکاظم نورمفیدی بر دانش نامه گلستان

جرجان و استرآباد آوازه‌ای بلند در تاریخ دارد

حمد و سپاس خداوند بی‌همتا را بر نعمت‌های بی‌شمارش و درود و سلام الهی بر همه‌ی انبیاء به ویژه پیامبر گرامی اسلام(ص) و خاندان پاک و مطهرش که برترین نعمت‌های او بر انسان می‌باشند. همیشه بر این باور بوده و هستم که علاوه بر اهتمام به فرهنگ والای دینی، باید به حوزه‌ی فرهنگ بومی و محلی توجه ویژه شود و اگر بناست هویت دینی و مذهبی و ملی ما اصالت خویش را حفظ کرده و ماندگار بماند و نسل‌های حاضر و آینده بر اساس آن مسیر خود را انتخاب کنند، چاره‌ای جز احیاء، حفظ

و اشاعه‌ی فرهنگ اصیل بومی و محلی و خرده فرهنگ‌هایی که با تار و پود مردمان هر دیار عجین شده است، وجود ندارد.

زادگاه من، یعنی دیار تاریخی و پرآوازه‌ی استرآباد و جرجان که همواره علاقه‌ای عمیق و قلبی به آن داشته و دارم، آوازه‌ای بلند در تاریخ ایران و حتی جهان، در قبل و بعد از اسلام دارد. بزرگانی از این دیار برخاسته‌اند که انوار اندیشه‌ی تابناک آنان به اقصی نقاط عالم تابیده و هم چون ستارگانی فروزان، نورافشانی کرده و هنوز هم روشنایی بخش محافل علمی هستند. به علاوه ویژگی‌های خاص و کم نظیر طبیعت خدادادی این خطه که هم چون قاره‌ای کوچک، خودنمایی می‌کند، وجود پدیده‌های طبیعی متنوع؛ دشت، کوه، دریا، بیابان، جنگل، رودخانه، کوهستان، صحرا، برف و یخ و اقلیم‌های متنوع آب و هوایی و در دل این طبیعت بی‌نظیر، ویژگی‌های انسانی و فرهنگی مردمان متدین و نجیب آن و جایگاهش

در بسط و گسترش علوم مختلف و فرهنگ و تمدن اسلام و ایران، قابلیت‌های فراوانی را برای این دیار فراهم کرده، که متأسفانه بسیاری از آن‌ها ناشناخته مانده‌اند. بر این اساس، بازیابی و بازشناسی این داشته‌های پرازش و کم‌نظیر و شناساندن آن به دیگران را نه تنها وظیفه‌ای ملی، بلکه رسالتی دینی و شکر نعمت الهی می‌دانم، چه آن که همه‌ی آن‌چه ذکرش رفت، جلوه‌ای از عنایات حضرت حق و از نعمت‌های بزرگ اوست که بر ما ارزانی شده است و بر طبق آیه‌ی «واذکروا نعمه الله علیکم» ما موظف به یادآوری آن‌ها بوده و ذکر این نعمت‌ها می‌تواند ما را به داشته‌های فرهنگی غنی خویش آگاه‌تر کند و پشتوانه‌ی مستحکم نسل آینده باشد و نیز بر اساس آیه‌ی: «لئن شکرتم لازیدنکم» موجب فزونی این نعمت‌ها شده، چنان که بدون تردید از مصادیق عمل صالح نیز می‌باشد. به علاوه، این مهم همواره از دغدغه‌های رهبر فرزانه و اندیشمند انقلاب بوده و یکی از راه‌های مقابله با تهاجم فرهنگی و شیخون ناجوانمردانه‌ی دشمن را همین طریق دانسته‌اند. بر همین اساس این جانب توجه به مقوله‌ی فرهنگ بومی و محلی و تلاش برای احیاء، حفظ و اشاعه‌ی آن، در کنار تعمیق و تحکیم پایه‌های معرفت دینی و گسترش فرهنگ پربرار اسلامی را به عنوان دو هدف اصلی فعالیت‌های مؤسسه‌ی فرهنگی میرداماد قرار دادم و با تأسیس این مجموعه‌ی فرهنگی و پژوهشی، گامی ناچیز در این مسیر برداشته و امیدوارم مقبول حضرت باری تعالی و مرضی حضرت ولی عصر (عج) واقع شود. هم‌چنین از آغاز فعالیت این موسسه، یکی از مأموریت‌های آن را تدوین دایره‌المعارف استان گلستان قرار داده و به همت تنی چند از محققان، از همان ابتدا کار شروع شد، ولی به واسطه‌ی مشکلات متعددی از قبیل کمبود نیروهای پژوهشگر در حوزه‌ی مطالعات منطقه‌ای، کمبود منابع، بی‌سابقه بودن و ... کار با کندی پیش رفت. اکنون بحمدالله این تلاش‌ها به ثمر نشست و نیک می‌دانم این اثر گامی است که می‌تواند مسیر را برای رهپویان هموار کند، تا انشاء الله در آینده کامل‌تر شود.

حال که با تلاش چندین ساله، اولین ویرایش «دانش‌نامه گلستان» تنظیم گردیده، ضمن ابراز خرسندی از انتشار آن، جا دارد از همه‌ی کسانی که در تألیف، تدوین، آماده‌سازی و انتشار این مجموعه، خالصانه و بدون توقع و فقط با سرمایه‌ی عشق و علاقه، در این راه گام نهادند؛ از جمله اعضای شورای تدوین، مؤلفین، سرپرست دانش‌نامه و سایر عزیزان، تشکر کرده و از درگاه خداوند منان، توفیق آنان را مسئلت نمایم.

امید است با همت و هم‌کاری اهل تحقیق و پژوهش، این کار تداوم یابد. انشاء الله
سید کاظم نورمفیدی